

**HISTORYCZNE
ŚCIEŻKI
GMINY PSARY**

WARSZTAT / AKTYWNOŚĆ / LEKCJA

Pomniki na biegunach na spacerze w Brzękowicach Dolnych

- Tytuł** Pomniki na biegunach na spacerze w Brzękowicach Dolnych
- Rozwinięcie:** Życie małej architektury historycznej wśród pól i łąk gminy Psary.
- Wstęp** Tereny przyrodnicze pomiędzy Brzękowicami Dolnymi, Dąbiem a Górą Siewierską w gminie Psary są różnorodnym obszarem przyrodniczym, którego dużą część stanowią fauna i flora. Szukając jednak uważnie, możemy znaleźć małe ślady obecności człowieka. Trasa ścieżki pozwala je odkryć i poznać historię ich powstania.
- Słowa kluczowe:** pomnik, pomnik przyrody, mała architektura, legendy, podania, komiks, działania artystyczne w przestrzeni
- Przedmioty szkolne:** edukacja regionalna, design, architektura
- Proponowany wiek:** 9–12 lat
- Jakie umiejętności zdobędą uczestnicy:**
- tworzenie definicji słownych, korzystanie ze źródeł wiedzy w internecie, tworzenie komiksu
- Metody i formy pracy:**
- dyskusja, praca indywidualna i praca w grupach
- Czego potrzebujemy:**
- czas: dwie godziny lekcyjne
 - projektor, głośniki, komputer z dostępem do internetu w celu odwiedzenia stron z podanych linków
 - wydrukowane szablony pomnika konia
 - kartki i ołówki

Wskazówki:

- przygotować można kilka kompletów materiałów i podzielić uczestników na mniejsze grupy

Autorki:

Małgorzata Cekiera, Agata Hofelmajer-Roś

Licencje:

Scenariusz i materiały są udostępniane na licencji: Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska (CC BY-NC-SA 3.0 PL)

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

Kontakt:

projekty@gok.psary.pl

Jak to zrobić?

AKTYWNOŚĆ

MATERIAŁY

PYTANIA

KROK 1: Wprowadzenie do tematu

- Wejdźcie na stronę artystki Izy Rutkowskiej: <http://izarutkowska.com/pomnik-konny> i przeczytajcie artykuł o projekcie „Pomnik Konny”

Następnie stwórzcie swoją wersję pomnika z szablonu, który możecie pobrać ze strony artystki. Opis z gazety: korespondencja do „Gazety Polskiej” z 7.07.1893

- Mając już swój pomnik, popatrzcie na inne pomniki ze zdjęć z materiałów. Spróbujcie zrobić dwie rzeczy:
 - napiszcie, jakie są różnice między pomnikami Izy Rutkowskiej a pomnikami ze zdjęć
 - stwórzcie dwie definicje:
POMNIKA OPRESYJNEGO
POMNIKA NIEOPRESYJNEGO

 artykuł o projekcie „Pomnik Konny”

 szablon pomnika konia

 zdjęcia pomników konnych

 formatka do definicji

KROK 2: Rozwinięcie tematu

✓ Zobaczcie zdjęcia obiektów z przystanków z trasy „Ścieżkami pomników naturalnych i antropogenicznych”, korzystając ze strony projektu: www.historia.psary.pl. Będą to:

- legendarny buk na rozdrożu między Brzękowicami a Malinowicami
- krzyż przydrożny w obrębie posesji w Brzękowicach Dolnych pod adresem 17a
- kapliczka „Pod Dzwonkiem”
- lipa szerokolistna – pomnik przyrody
- wapiennik

? Spróbujcie odpowiedzieć na pytanie:
- które z nich waszym zdaniem mogą być pomnikami, a które nie?

KROK 3: Podsumowanie

✓ Przeczytajcie legendę o buku na rozdrożu pomiędzy Brzękowicami a Malinowicami. Znajdziecie ją na stronie www.historia.psary.pl w zakładce Ścieżka: Ścieżkami pomników naturalnych i antropogenicznych – Przystanek nr 1 – Legendarny buk na granicy Brzękowic i Malinowic.

✓ Wybierzcie jeden z obiektów omawianych powyżej i spróbujcie zrobić komiks, którego treścią będzie wymyślona przez was legenda.

Jeśli chcecie, możecie przesłać do nas swoje prace na adres: projekty@gok.psary.pl

☰ Tutorial „Przepis na komiks” przygotowany przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku: <https://www.youtube.com/watch?v=D-O21w3CuLA>

Materiały:

Artykuł o projekcie "Pomnik Konny":

(treść w całości skopiowana ze strony: <http://izarutkowska.com/pomnik-konny>)

Od wieków najpopularniejszym obiektem artystycznym w przestrzeni publicznej był pomnik konny – symbolicznie upamiętniający zwyciężone bitwy, czy wojny, zawsze gloryfikujący potęgę liderów walki. W zbiorowej świadomości zawsze była to figura mężczyzny na koniu. Jak zmienić symbolikę pomnika konnego w 2020 roku kiedy projektuje go kobieta? W szczególności Iza Rutkowska – artystka, która współprojektuje przestrzenie publiczne wspólnie z użytkownikami?

Pomnik konny zaprojektowany przez Iżę Rutkowską stanął na przeciwko pomnika Espartero w centrum miasta Logroño w Hiszpanii. Zestawienie pomników było celowe, żeby porównać Espartero dosiadającego konia z przeskalowanym koniem na biegunach, na którego grzbiet mógł wejść każdy przechodzień. Tym zabiegiem Rutkowska chciała symbolicznie oddać siłę sprawczą mieszkańcom Logroño i pokazać, że o kształcie i znaczeniu przestrzeni publicznej decydują wszyscy jej użytkownicy. Żeby wejść na konia Rutkowskiej trzeba być otwartym na współpracę. Bez pomocnej ręki drugiej osoby samemu ciężko znaleźć się na szczycie.

Koń bez jeźdźcy jest efemeryczny i nieinwazyjny podczas gdy pomnik Espartero prawdopodobnie zostanie na zawsze. Interwencja Rutkowskiej niczym Koń Trojański zwraca uwagę na opresyjność pomników konnych i niesprawiedliwość z jaką cały czas projektuje się przestrzenie publiczne bez uwzględniania potrzeb użytkowników i bez ich udziału.

Troy stanął obok Pomnika Espartero podczas Międzynarodowego Festiwalu Architektury i Dizajnu Concentrico w 2020 roku. W 2021 roku pojawi się w kolejnych krajach kolonialnych. We wrześniu będzie zestawiony z pomnikiem Vittorio Emanuele II podczas Design Weeku w Mediolanie, a później pojawi się we Francji zestawiony z pomnikiem Ludwika XIV.

Wszyscy, którzy nie mają możliwości uczestniczenia w projekcie osobiście mogą ściągnąć miniaturowy model konia do wydrukowania i złożenia samodzielnie w domu. Z gotowym modelem mogą udać się na przeciwko opresyjnego pomnika w pobliżu, a następnie przesłać zdjęcia na iza@izarutkowska.com oraz [#equestrianstatue](https://twitter.com/equestrianstatue), żeby poprzez zestawienie istniejących opresyjnych pomników pokazać skalę problemu.

izarutkowska.com

Szablon pomnika konia

<http://izarutkowska.com/wp-content/uploads/2021/08/model-to-cut.pdf>

Zdjęcia pomników konnych

źródło: pixabay

Formatka do definicji

Pytania pomocnicze:	POMNIK OPRESYJNY	POMNIK NIEOPRESYJNY (na przykładzie pomnika Izy Rutkowskiej)
kogo lub co reprezentuje?		
jakie cechy lub elementy reprezentuje?		
gdzie się znajduje?		
jaki jest?		
Definicje:		

Link do tutorialu: Przepis na komiks (Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku)

<https://www.youtube.com/watch?v=D-O21w3CuLA>

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

